

Jaarverslag 2005
Noordelijke Rekenkamer

Vastgesteld Collegevergadering 23 maart 2006

Voorwoord

De invoering van het duale stelsel in de provinciale democratie heeft tot andere verhoudingen geleid tussen het College van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten. Eén van de nieuwe instrumenten om de primaire functies van Provinciale Staten - kaders stellen en controleren - te versterken en ondersteunen is de instelling van een rekenkamer of rekenkamerfunctie. Drenthe, Fryslân en Groningen hebben gekozen voor de instelling van één gezamenlijke rekenkamer, de Noordelijke Rekenkamer.

Met de benoeming van ons College eind 2004 was de Noordelijke Rekenkamer een feit. Het afgelopen jaar kan worden samengevat met 'van niets naar iets'. In het directieverslag komt vooral de (opbouw van de) interne organisatie aan de orde. In ons verslag geven we een overzicht van de belangrijkste punten van het afgelopen jaar en van hetgeen er tot nu toe bereikt is.

mr. G.B. Nijhuis
Voorzitter

1. Verslag van het College

1.1 grondslag Noordelijke Rekenkamer

De Gemeenschappelijke Regeling De Noordelijke Rekenkamer is op 1 januari 2005 in werking getreden. In deze regeling zijn de belangrijkste bepalingen opgenomen voor de deelnemers, Drenthe, Fryslân en Groningen en voor het gemeenschappelijk orgaan de Noordelijke Rekenkamer. Voor de laatste zijn er bepalingen opgenomen met betrekking tot het bestuur en zijn voorzitter, de Programmaraad en het bureau van de Rekenkamer. Tevens zijn er regels gesteld inzake financiën en het overdragen van bevoegdheden van de provincies aan het bestuur ter uitvoering van de aan de Rekenkamer opgedragen taak.

Deze taak is ingevolge artikel 183 Provinciewet de volgende: de rekenkamer onderzoekt de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het provinciebestuur gevoerde bestuur.

De vestigingsplaats van de Noordelijke Rekenkamer is Assen. Hier vloeit tevens uit voort dat de provincie Drenthe is aangewezen als centrumprovincie voor de Noordelijke Rekenkamer. Dat betekent dat het bestuur van de Noordelijke Rekenkamer handelt met het mandaat van de Gedeputeerde Staten van Drenthe.

Ten slotte, maar niet in de laatste plaats is de visie die Provinciale Staten van de drie provinciën voor de Noordelijke Rekenkamer hebben geformuleerd een belangrijke basis voor ons werk. De uitgangspunten, te weten onafhankelijkheid, kwaliteit, lerend effect en startmodel, onderschrijven wij van harte.

1.2 samenstelling College

Het bestuur wordt uitgeoefend door het College van de Noordelijke Rekenkamer dat op 15 december 2004 is benoemd en beëdigd. Het College bestaat uit:

- mr. G.B. Nijhuis (voorzitter)
- drs. H.A. Doek
- mr. dr. H.G. Warmelink

mr. C. Pietjouw is secretaris van het College. Zij is op 1 maart 2005 in dienst getreden.

1.3 verslag van werkzaamheden

vergaderingen

De eerste vergadering van de Noordelijke Rekenkamer vond plaats op 21 januari op het provinciehuis van Drenthe omdat de eigen locatie nog niet opgeleverd was. In die vergadering is een start gemaakt door prioriteiten te bepalen, de taakverdeling tussen College en directeur te bespreken en de werkzaamheden voor de maanden daarna vast te stellen.

De eerste vergadering op eigen locatie vond plaats op 31 maart; in totaliteit is de Noordelijke Rekenkamer twaalf maal in vergadering bijeen geweest. Daarnaast is er in november een bijzondere vergadering geweest waarin alle medewerkers van de Noordelijke Rekenkamer zijn beëdigd. Programmaraad en Noordelijke Rekenkamer zijn in 2005 tweemaal bijeen geweest. In april stond de bijeenkomst in het teken van kennismaken en wederzijdse verwachtingen. Eind mei stond de inhoud voorop: bespreking van de onderzoeksstrategie van de Rekenkamer en de suggesties voor onderzoek gedaan door de Programmaraad.

Inhoudelijke en randvoorwaardelijke aandachtspunten

Tot aan de zomer is er veel aandacht besteed aan zaken die bepalend zijn voor het werk van de Noordelijke Rekenkamer, namelijk onderzoek doen. Op basis van een verkenning van de belangrijkste taakgebieden en ontwikkelingen in de drie provinciën, heeft de Rekenkamer een onderzoeksstrategie vastgesteld die de komende jaren richtinggevend zal zijn voor de onderwerpselectie en –keuze. Deze houdt in dat de Rekenkamer zich richt op onderwerpen waarvoor het bestuur van de provincie aanspreekbaar is op zijn verantwoordelijkheid voor het resultaat. De inhoudelijke aandacht gaat daarbij uit naar de onderwerpen op het gebied van economie en werk, zorg en welzijn en mobiliteit.

Tijdens de bijeenkomst met de Programmaraad waarin de Rekenkamer haar strategie heeft toegelicht, bleek dat twee van de vier suggesties van de Programmaraad goed passen in deze strategie. Deze onderwerpen zijn ook opgenomen in het onderzoeksprogramma 2005-2006. De Rekenkamer is voornemens om in deze periode vier onderzoeken te starten, die ‘noordelijk’ worden uitgevoerd, dat wil zeggen: bij Drenthe, Fryslân en Groningen tegelijk. Informatie over de missie, onderzoeksstrategie en –programma alsmede over het onderzoeksprotocol is gebundeld in de ‘Noordelijke Rekenkamer op koers’ verspreid onder alle Statenleden en de drie Colleges van Gedeputeerde Staten.

In diezelfde periode heeft de Rekenkamer veel energie gestoken in een aantal randvoorwaardelijke aspecten van haar functioneren. Zo zijn vastgesteld:

- Reglement van Orde en Vergadering;
- Begroting 2005;
- Begroting 2006 en meerjarenbegroting;
- Portefeuilleverdeling Collegeleden naar aandachtsgebieden;
- Submandaten van bestuur en voorzitter aan directeur;
- Onderzoeksprotocol (vastlegging van werkwijze).

Start onderzoeken

Na de zomer bleken alle inspanningen hun vruchten af te werpen. In september heeft de Noordelijke Rekenkamer het onderzoeksvoorstel naar resultaten van MKB-maatregelen ter versterking van de marktsector vastgesteld. Dit onderzoek is in oktober in uitvoering genomen. In november is het onderzoeksvoorstel naar jeugdzorg vastgesteld; dit onderzoek is in december van start gegaan.

Externe contacten

De Noordelijke Rekenkamer heeft al snel aansluiting gezocht bij de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies. Een vruchtbare samenwerking met de andere provinciale rekenkamers is daar een belangrijk

resultaat van. De inmiddels opgerichte Kring van Provinciale Rekenkamers is na de eerste kennismaking tweemaal bijeen geweest. In de startfase stonden vooral allerlei praktische problemen voorop; in de bijeenkomst daarna zijn meer inhoudelijke punten aan de orde gekomen, alsmede de notie om krachten te bundelen richting wetgever. De ‘weeffouten’ in de Provinciewet leveren in de praktijk onduidelijke of zelfs tegenstrijdige regels en bepalingen op, waar de rekenkamers niet mee uit de voeten kunnen of die inbreuk (kunnen) maken op hun onafhankelijke positie. In gezamenlijk verband zal naar een oplossing worden gezocht.

Kennismakingbezoeken zijn afgelegd bij de Colleges van Gedeputeerde Staten van Drenthe, Fryslân en Groningen. Met een nieuwsbrief zijn alle Statenleden in de zomer op de hoogte gesteld van de stand van zaken tot dan toe. Eind november was de Noordelijke Rekenkamer te gast bij een afvaardiging van de Friese Staten. Naast kennismaken is er ook een zinvolle discussie gevoerd over taken, werkwijze en verwachtingen over en weer. Kennismaken met (een afvaardiging van) de Staten van Groningen en Drenthe gebeurt in 2006.

Tenslotte is er ook tijd besteed aan bijeenkomsten die van belang zijn voor het onderhouden van contacten en het volgen van ontwikkelingen op ons werkterrein, zoals ‘de Dag van de Lokale Rekenkamer’ en congressen en symposia.

Zo heeft 2005 in het teken gestaan van richting geven aan de koers, bouwen aan een stevige basis en een goede start op het gebied van onderzoek. We zien de toekomst daarom met groot vertrouwen tegemoet.

2. Directieverslag

Het bureau van de Noordelijke Rekenkamer ondersteunt het College voor een goede uitvoering van zijn werkzaamheden. De secretaris van het College is tevens directeur van het bureau. In het directiestatuut waarin de taakverdeling tussen College en directeur is bepaald, wordt de directeur verantwoordelijk gesteld voor een aantal inhoudelijke aspecten en aspecten die samenhangen met de interne organisatie. Met dit directieverslag geeft de directeur weer welke belangrijke zaken aan de orde zijn geweest en op welke wijze zij invulling heeft gegeven aan haar verantwoordelijkheid.

2.1 Leiderschap, strategie en beleid

De Noordelijke Rekenkamer is geen doel op zich: zij is een instrument om de Staten van Drenthe, Fryslân en Groningen te ondersteunen en hun kaderstellende en controlerende rol te versterken. Dat doen we als bureau door onderzoeken uit te voeren die van hoge kwaliteit zijn, die toegevoegde waarde bieden en die gericht zijn op verbetering. In onze missie wordt benadrukt dat we streven naar verbetering van het (intern) functioneren en het (extern) presteren van de drie Noordelijke provincies. Door op onderzoek gebaseerde relevante informatie aan te bieden, waarbij het lerend effect voorop staat. Tenslotte willen we door kennisuitwisseling een bijdrage leveren aan goed openbaar bestuur.

De onderzoeksstrategie en het beleid staan dan ook in het teken van resultaatgericht werken gericht op verbetering. Dit geldt niet alleen voor onze eindproducten, maar ook voor de eigen interne organisatie. Op tal van terreinen zijn stappen gezet om deze manier van denken en werken inhoud te geven.

Gerichtheid op de omgeving is een belangrijke voorwaarde om ons werk goed te kunnen doen; door op de hoogte te blijven van ontwikkelingen, door samenwerking en door voeling te houden met hetgeen speelt, kunnen we in onze (keuze voor en uitvoering van) onderzoeken toegevoegde waarde bieden.

De directeur is in dienst getreden op 1 maart 2005. In die maand heeft zij met de ambtelijke top van de Noordelijke provincies kennis gemaakt. Snel daarna zijn er ook kennismakingsgesprekken geweest met de certificerend accountants van de drie provincies. Door Staten- en commissievergaderingen bij te wonen en contact te houden met de Statengriffiers, richt de Rekenkamer ook de blik naar buiten.

Door contacten met collega-directeuren van de andere provinciale rekenkamers en andere collega-instellingen en het lidmaatschap van een vaktechnische commissie blijft de directeur op de hoogte van relevante maatschappelijke en inhoudelijke ontwikkelingen.

2.2 Medewerkers

De medewerkers in het bureau zijn het belangrijkste kapitaal van de Rekenkamer. Zonder goede onderzoekers en goede ondersteuning krijgen we de doelstellingen van de Rekenkamer niet voor elkaar. De vertaling van resultaatgericht werken gericht op verbetering is tot uiting gekomen in functie-omschrijvingen en

kerncompetenties. Bij de werving en selectie van de medewerkers is hier nadrukkelijk aandacht aan besteed.

De werving door middel van advertenties in landelijke en regionale media van medewerkers is over een aantal rondes gespreid. De medewerkers zijn met ingang van april, mei, augustus en oktober in dienst getreden. Daarmee was de bezetting van het bureau op volle sterkte, te weten: een projectleider, drie (senior)-onderzoekers en een managementassistente. Met de directeur telt de vaste formatie van het bureau 6 fte. Door externe expertise in te huren is het mogelijk om meer dan één onderzoek tegelijk uit te voeren. Voor het eerste onderzoek is dit ook gebeurd (projectleider en onderzoeker), zodat in oktober en in december onze eerste onderzoeken konden starten.

Een belangrijke kerncompetentie voor Rekenkamermedewerkers is integriteit; door in bureauoverleg stil te staan bij bijzondere situaties, door het vaststellen van een gedragscode en de beëdiging is iedereen zich bewust van de unieke positie.

Investeren in kwaliteit is van groot belang omdat geen van de onderzoekers een Rekenkamerachtergrond heeft. Daarnaast is voor een kennisintensieve organisatie permanente educatie een 'must'. Ontwikkeling van een gemeenschappelijk begrippenkader, gezamenlijke notie over Rekenkameronderzoek en werkwijze is na de zomer opgepakt. In 2006 zal met een aantal collega-provinciale rekenkamers een gezamenlijk opleidingstraject worden opgezet.

Op sociaal gebied is een aantal zaken vermeldenswaardig: in 2005 hebben we een (arbo)cursus beeldschermwerken gevolgd. Het bezoek aan (tand)arts en ziekteverzuim tezamen bedroeg in 2005 voor het totale bureau 1% van het totaal aantal uren. We hebben een aantal mooie en bijzondere momenten gehad: we zijn in september een dag gaan veenlopen in Weiteveen en we hebben een aantal mijlpalen op gepaste wijze gevierd. Niet onvermeld mag blijven dat één van de medewerkers in november is gepromoveerd: een heugelijk feit. Ten slotte is er eind december een dag besteed aan terugblik en bezinning, maar ook aan vooruitkijken: waar moeten we in de toekomst aandacht aan besteden? Deze bijeenkomst krijgt in 2006 vervolg.

Door hier aandacht aan te blijven besteden en in te blijven investeren kunnen we onze doelen en missie ook waarmaken. Een goede basis is gelegd om verder invulling te geven aan onze professionaliteit, onze werkwijze en resultaten van ons werk.

2.3 Middelen

Dienstverlening en contracten

De provincie Drenthe vervult als centrumprovincie (aangewezen in de Gemeenschappelijke Regeling) ook een ondersteunende rol op facilitair gebied voor de Noordelijke Rekenkamer. De directeur heeft met de directeur-secretaris van deze provincie een dienstverleningsovereenkomst gesloten. Hierin zijn de voorwaarden en kosten voor ondersteuning op de terreinen financiële administratie, P&O, arbo en automatisering geregeld. Voor een aantal andere aspecten zoals huisvesting, schoonmaak, verzekering en beheer van automatisering zijn contracten afgesloten.

Informatievoorziening

Door verdeling van taak- en aandachtsgebieden en de provincies over de medewerkers, is er naast gerichte interne informatievoorziening ook betrokkenheid bij de (ontwikkelingen in de) provincies georganiseerd. Een communicatieplan is eveneens vastgesteld. Door nieuwsbrieven en gerichte informatie over strategie, onderzoeksprogramma en over onderzoeksvoorstellen worden de Staten geïnformeerd.

Met de ontwikkeling van een logo en eigen huisstijl en de website (in 2006 operationeel) krijgt ook de informatievoorziening naar buiten een eigen gezicht.

Met ingang van juni zijn alle medewerkers tijd gaan schrijven. In 2005 is meer dan de helft van de tijd besteed aan directe of indirecte productiviteit: 44% van onze werkzaamheden hadden betrekking op onderzoeken en 10% is besteed aan het bijwonen van Staten- en commissievergaderingen en externe contacten die direct van invloed zijn op ons onderzoekswerk.

2.4 Processen

Voor een aantal belangrijke onderdelen van onze werkprocessen is een AO opgesteld of is dit in een geautomatiseerd systeem ingebracht. Ook is waar nodig de functiescheiding geregeld. De opzet en het beheer van ons archief (interne organisatie en onderzoeksarchief) is in orde en werkt goed.

De informatie die de Rekenkamer in het kader van haar taakuitoefening verzamelt en opvraagt is niet altijd openbaar toegankelijke informatie. Ook kan het zijn dat de rekenkamer informatie van bedrijven, instellingen of natuurlijke personen opvraagt. Om te zorgen dat de Rekenkamer op een zorgvuldige manier met deze gegevens omgaat is een aantal maatregelen getroffen. Er is een privacyreglement opgesteld, dat er voor zorgt dat eisen ten aanzien van de Wet Bescherming persoonsgegevens worden nageleefd. Ook heeft de directeur opdracht gegeven aan GovCert om een securityscan uit te voeren. Deze scan bracht kwetsbaarheden aan het licht die ongewenst waren. Met een aantal aanpassingen, het installeren van een extra server en het aanbrengen van extra beveiliging, zijn deze risico's verleden tijd en hanteert de Rekenkamer een optimaal niveau van informatiebeveiliging.

Tenslotte

In 2005 heeft de Noordelijke Rekenkamer een gezicht gekregen: ons College is aangetreden en onze medewerkers zijn enthousiast aan de slag. Een laatste persoonlijk woord: ik ben trots op hetgeen we met zijn *allen* in korte tijd hebben neergezet. Ik zie de toekomst met vertrouwen tegemoet

mr. Carolien Pietjouw
Directeur

